

ANTWOORDBLAD OMGAAN MET DE RISICO'S VAN INTERNET

ANTWOORDBLAD OMGAAN MET DE RISICO'S VAN INTERNET

Deze lesmodule bestaat uit een Informatieblad, Opdrachtblad en Antwoordblad. Lees eerst het Informatieblad en maak daarna de opdrachten van het Opdrachtblad. De juiste antwoorden vind je ten slotte in dit Antwoordblad.

Opdracht 1

a. Het antwoord is afhankelijk van jouw antwoord over welk nepnieuws jij bent tegengekomen. Het is tegenwoordig bijna onmogelijk om nog nooit nepnieuws te hebben gelezen.

b. Er zijn verschillende manieren om nepnieuws te herkennen. In het filmpje noemen ze de volgende kenmerken:

- Check wie de *afzender* is van het bericht. Bestaat deze persoon echt of is het een neppersoon?
- Kijk *waar* het wordt geplaatst. Alleen op sociale media of ook op bekendere en meer betrouwbare nieuwssites?
- Controleer de *originele bron*. Wie schrijft het? Bestaat de nieuwssite echt? Zoek op internet de naam van de auteur. Is hij/zij betrouwbaar?
- Let op *de titel en de tekst*. Een titel met veel uitroepetekens of hoofdletters, is doorgaans minder betrouwbaar. Ook spellingsfouten kunnen daarop wijzen.

Daarnaast kun je ook letten op:

- Controleer de *link*. Sommige links van nepnieuwswebsites lijken heel erg veel op die van echte nieuwswebsites.
- Toets de *datum*. Nieuws verandert elke dag. Oud nieuws is niet altijd meer waar.
- Onderzoek *het doel* van het bericht. Probeert het bericht je over te halen om iets te kopen? Dan is het reclame en geen nieuws.
- Controleer wie hun *mening* geven. Als twee mensen iets vinden, betekent dit niet dat heel Nederland dat vindt.
- Controleer gebruikt *beeldmateriaal*. Soms is een foto of filmpje oud.
- Besef dat iedereen iets op internet kan plaatsen. Niet alles wat je leest of ziet, is echt.

c. Je kunt nepnieuws herkennen aan de volgende drie genoemde kenmerken:

1. Het nieuwsbericht is alleen op sociale media te vinden.
2. De titel heeft veel uitroepetekens.
3. In het nieuwsbericht wordt reclame gemaakt.

‘In het nieuwsbericht wordt een bron genoemd’ is juist een kenmerk van een betrouwbaar nieuwsbericht. Je kan deze voor de zekerheid nog eens checken door te kijken of je de genoemde bron ook ergens anders kan vinden en beide bronnen met elkaar te vergelijken.

Opdracht 2

a. Het antwoord is afhankelijk van de mening die jij hebt gedeeld.

b. Mogelijke risico's zijn:

1. Consumenten zien het verschil niet tussen echt en nepnieuws.
2. Consumenten baseren hun meningen op iets wat niet klopt.
3. De maker kan mensen uit zijn gemanipuleerde filmpjes afpersen.

c. Het antwoord is afhankelijk van de mening die jij hebt gedeeld.

d. Mogelijke voordelen zijn:

1. Deepfake video's kunnen mensen die overleden zijn weer tot leven wekken
2. Acteurs kunnen jonger of ouder gemaakt worden in films
3. Mensen kunnen in deepfake video's verschillende talen spreken, zo is er geen ondertiteling meer nodig

Opdracht 3

a. Je herkent een nepmail aan de volgende kenmerken:

- Een vaag of onduidelijk e-mailadres
- Algemene aanhef
- Vraag om je persoonlijke gegevens
- Vreemd of onjuist taalgebruik en vormgeving
- Vraag om te klikken op links of bijlage(n) te openen

b. Geef nóóit zomaar de volgende persoonsgegevens:

1. adresgegevens
2. inloggegevens
3. bankgegevens

Opdracht 4

a. Lees de toelichting bij je antwoorden van de quiz goed door. Sta vooral stil bij de vragen die je fout hebt beantwoord.

Opdracht 5

a. Om te checken of een link veilig is, kun je je de volgende vijf vragen stellen:

- Vertrouw ik de persoon die de link doorstuurt?
- Vertrouw ik het gebruikte platform?
- Vertrouw ik de bestemming waar ik heen ga als ik de muis op de link houd?
- Hangt de link samen met een grote wereldgebeurtenis?
- Is het een verkorte link? Controleer dan wat de lange link hierachter is.

Opdracht 6

a. Twee voordelen van cookies zijn:

- Cookies zorgen ervoor dat je niet steeds opnieuw hoeft in te loggen.
- Cookies zorgen ervoor dat een website goed werkt.

Twee nadelen van cookies zijn:

- Niet-functionele cookies sturen persoonlijke gegevens door naar andere websites.
- Niet-functionele cookies zorgen ervoor dat je gegevens ongewenst bewaard blijven.

b. Mogelijke woorden voor in het woordweb:

- Surfgedrag
- Koopgedrag
- Persoonlijke gegevens
- Kleine tekstbestandjes
- Bewaren van gegevens
- Informatie opslaan en bewaren
- Toestemming

Er zijn nog meer mogelijke woorden denkbaar in jouw woordweb. Bespreek je antwoorden ook na met een collega.

Opdracht 7

a. Het bericht van de zorgverzekeraar is het meest betrouwbaar. De zorgverzekeraar is neutraal. De fabrikant is niet neutraal. Voor fabrikanten is het immers van belang dat mensen hun producten willen kopen, er is sprake van een commercieel belang.

Opdracht 8

a. Candy Crush verdient geld aan de aankopen van mensen omdat:

- Mensen graag extra levens kopen in de app.
- Er verschillende advertenties in de app verschijnen waarvoor ze betaald krijgen.

Opdracht 9

a. Je digitale voetafdruk bestaat uit alles wat je op het internet achterlaat. Ook wat anderen over jou op internet achterlaten. Dit is niet alleen openbaar gedeelde informatie, maar bijvoorbeeld ook teksten en/of beeldmateriaal die je van Facebook verwijderd hebt.

Opdracht 10

a. Het antwoord is afhankelijk van de informatie die jij gevonden hebt.

Opdracht 11

a. Het antwoord hangt af van welke regels er in jouw organisatie worden gehanteerd en welke regels jij goed vindt, of welke beter kunnen. Een voorbeeld van een tip zou kunnen zijn dat er meer aandacht moet komen voor het veilig gebruiken van gegevens van anderen.

Een voorbeeld van een top zou kunnen zijn dat digitale berichten altijd vriendelijk en met respect worden afgehandeld.

b. Het antwoord is afhankelijk van jouw persoonlijk gedeelde mening. Er is geen goed of fout antwoord. Het is belangrijk dat je – bijvoorbeeld in gesprek met je collega's – hebt nagedacht over waar de grens ligt tussen het delen van werk- en privé-informatie en wat mogelijke gevolgen daarvan zouden kunnen zijn.

c. Het antwoord is afhankelijk van welke regels er gelden in jouw organisatie. In de meeste zorginstellingen mogen situatie 1, 2 en 4 absoluut niet omdat het te veel beslag legt op het interne systeem of omdat het het risico op een virus vergroot. Op situatie 3 is niet eenduidig ja of nee te antwoorden. Waarschijnlijk doe je thuis ook wel eens iets voor je werk.

Deze module is gemaakt door De Nova Learning in opdracht van 's Heeren Loo en bewerkt door Jongleert in opdracht van Utrechtzorg.

Heb je opmerkingen of vragen over deze module? Mail dan naar info@digivaardigidezorg.nl